

Nr	Opmerkingen	Zienswijze van	Reactie	tekst aanpassen?
	<i>Tekstueel</i>			
1	Het stuk is vrij complex om te lezen, wanneer je niet in de materie zit. Graag aandacht voor de leesbaarheid van het stuk, eventueel met behulp van een samenvatting.	Commissie zorg en welzijn gemeente Midden-Drenthe	De onder nummer 1 tot en met 4 weergegeven feedback heeft geleid tot een forse redactionele (verbeter)slag en er is een samenvatting toegevoegd.	ja
2	Toon en woordkeuze zijn belangrijk in communicatie. De gemeenteraad vraagt om nog een keer kritisch naar de aangeleverde teksten te kijken	Gemeenteraad Meppel		
3	De regiovisie is een te groot document en het taalgebruik kan en moet eenvoudiger.	College van burgemeester en wethouders van Assen		
4	De Regiovisie mist op onderdelen helderheid, structuur en een duidelijke probleemanalyse; graag de tekst herzien op deze aspecten	Gemeenteraad Westerveld		
5	De adviesraad heeft per pagina tekstuele aanpassingen voorgesteld	Adviesraad sociaal domein Coevorden	De suggesties hebben we serieus bekeken en soms verwerkt. Omdat we een redactionele verbeterslag hebben gedaan is wellicht niet overal herkenbaar wat we met de suggesties van de adviesraad hebben gedaan.	ja
6	De gemeenteraad adviseert om een voor inwoners toegankelijke versie van de regiovisie te maken	Gemeenteraad van Noordenveld	Na vaststelling van de definitieve regiovisie in de gemeenteraden zullen we zorgen voor een publieksversie	n.v.t
7	Wij denken dat het goed zou zijn om voor de inwoners van de gemeente Noordenveld een toegankelijke versie van de regiovisie te maken, zodat voor de inwoners duidelijk wordt wat de regiovisie op de gespecialiseerde jeugdhulp is.	Adviesraad sociaal domein Noordenveld		
8	De ASD adviseert in de regiovisie positieve formuleringen te gebruiken	Adviesraad sociaal domein Coevorden	We hebben de tekst op die manier kritisch doorgenomen en aanpassingen doorgevoerd.	ja
	<i>Algemeen</i>			
9	Wij constateren dat de regiovisie veel intenties bevat, maar nog weinig concrete borging en meetbare doelen. Dit maakt de uitvoerbaarheid en het succes van de visie onzeker.	Participatieraad Assen	De constatering van de Participatieraad is juist. De regiovisie is een document op hoofdlijnen. In de uitvoeringsagenda worden thema's meer concreet uitgewerkt. Dat zal ook handvatten geven voor de uitvoerbaarheid en het meten van effecten.	nee
10	Aandacht voor draagvlak en gezamenlijkheid in hele jeugdketen en alle gemeenten	Gemeenteraad Aa en Hunze	Die aandacht hebben we als gemeenten ook; in de regiovisie gaat het om onze regionale en gezamenlijke aanpak. Lokaal hanteren we de samenhang die in het in de regiovisie gepresenteerde NJI model is aangegeven. Daarmee is de gezamenlijkheid (theoretisch) geborgd. Zie voor de afstemming tussen regionaal en lokaal beleid onze reactie op andere vragen die gesteld zijn.	nee
11	Zorg dat vernieuwingen zoals beschreven in de regiovisie niet leiden tot het (opnieuw) verhogen van de werkdruk bij betrokken partijen	Commissie zorg en welzijn gemeente Midden-Drenthe	De door de commissie uitgesproken zorg krijgt aandacht door ook (zo mogelijk ervaren) werkdruk regionaal te monitoren bij de betrokkenen in de jeugdketen.	nee
12	Minder geld besteden aan overleggen, maar deze beschikbaar houden voor inzet van ondersteuning	Commissie zorg en welzijn gemeente Midden-Drenthe	Gemeenten hebben individueel en ook gezamenlijk geen inzicht in de kosten die gemaakt worden voor overleg. We kunnen dan ook niet aangeven of er meer of minder aan overlegtijd ingezet gaat worden als de in de regiovisie aangegeven aanpak gehanteerd gaat worden. Uiteraard is het voor alle betrokkenen belangrijk dat er voldoende budget beschikbaar blijft voor de daadwerkelijke ondersteuning van jeugdigen en gezinnen.	nee
13	Is voldoende duidelijk wie de kar trekt bij complexe casuïstiek?	Commissie zorg en welzijn gemeente Midden-Drenthe	Dat denken wij wel: de Regionale Expert Tafel kan verwijzers ondersteunen als het uiteen rafelen van hulpvragen en opstellen van een gedragen en verklarende analyse van de casuïstiek niet lukt.	nee
14	De gemeenteraad onderschrijft het belang van verklarend analyseren. Het gaat echter niet om de vorm, maar om het principe. Onnodige administratieve lasten moeten worden voorkomen: een format is niet heilig.	Gemeenteraad Meppel	Het is zeker belangrijk dat onnodige administratieve lasten voorkomen worden. Het werken met formats zien wij echter niet als een onnodige administratieve last. Zie ook onze reactie onder nummer 25.	nee
15	De adviesraad denkt dat er veel tijd nodig is om de gewenste cultuuromslag te maken; de vraag is op welke manier die cultuuromslag tot stand gebracht kan worden zodat jeugdigen en gezinnen er niet de dupe van worden.	Adviesraad sociaal domein Meppel	Wij delen de analyse die wordt gemaakt door de adviesraad: er zal tijd nodig zijn voor de gewenste cultuuromslag. Gemeenten (als eerst verantwoordelijke overheid) zullen de cultuuromslag in de sociale en pedagogische basis inhoud gaan geven. Dat doen ze in hun gemeenten op de door hen en de betrokken partners vastgelegde wijze. De oproep om jeugdigen en gezinnen niet de dupe te laten zijn van het cultuur veranderingsproces is terecht en is richtsnoer van handelen voor gemeenten. Van het regioteam mag worden verwacht dat zij gemeenten ondersteunt bij deze taak en een regionale monitor inricht waarmee de effecten van de lokale aanpak in kaart worden gebracht.	nee
16	De gemeenteraad vraagt zich af of het niet beter is om te spreken over noodzakelijke investeringen in de jeugd, in plaats van over kosten en financiële haalbaarheid	Gemeenteraad Meppel	Ook de gezamenlijke gemeenten vinden dat er sprake is van een dicussie over noodzakelijke investeringen; wat die noodzakelijke investering dan is, is niet voor elke gemeente hetzelfde. Als het gaat om de regionale verantwoordelijkheid zien gemeenten dit echt als kosten en willen ze de afweging maken of de gevraagde inzet ook financieel haalbaar is.	nee
17	Waarom denkt de JHRD dat de andere aanpak ook baat heeft voor jeugdigen en gezinnen?	Gemeenteraad Meppel	Dat denken we omdat we met die andere aanpak voorzien dat de verbeterpunten in de huidige situatie daadwerkelijk worden opgepakt.	nee

18	Waarop kunnen gemeenteraden sturen als het om de regiovisie gaat?	College van burgemeester en wethouders van Assen	Gemeenteraden kunnen als het om de inhoud van de regiovisie sturen (en dat is gedaan door het indienen van een zienswijze) op de richting en thema's die opgenomen zijn in de regiovisie. Als het gaat om de implementatie van de regiovisie kunnen gemeenteraden sturen op de uitkomsten van de monitor en op de evaluaties rondom de verschillende zorgvormen die ingekocht gaan worden of zijn. Vanuit hun allocatietaak kunnen gemeenteraden (indirect) sturen op de kosten die gemaakt worden voor gespecialiseerde jeugdhulp door de eigen gemeente en door de gemeenten gezamenlijk.	nee
19	Wij vinden het belangrijk dat er balans is tussen het kunnen leveren van maatwerk en het tegengaan van versnippering	College van burgemeester en wethouders van Assen	Dat vinden de gezamenlijke gemeenten ook: vandaar het accent dat wordt gelegd op flexibiliteit en op een integraal aanbod voor de betrokken gezinssystemen	nee
20	We vinden het belangrijk dat de JHRD optreedt richting het Rijk als wetgeving contraproductief is aan de gestelde doelen	College van burgemeester en wethouders van Assen	Dat zullen we vanuit de regio zeker doen als spreekbuis namens de Drentse gemeenten	nee
21	Wat moeten gemeenten doen in het verbeteren van de samenwerking? Een concrete opdracht missen we in de regiovisie	College van burgemeester en wethouders van Assen	Het bijzondere van de regiovisie is natuurlijk dat de gezamenlijke gemeenten die regiovisie opstellen. Zij schrijven in die visie wat ze willen gaan doen om de doelstelling (een sluitend zorglandschap : een systeem waarin kinderen en gezinnen zich gezien voelen, op tijd passende hulp krijgen en niet verdwalen in regels en wachttijden) te gaan behalen. In de praktijk zou dat moeten betekenen dat wordt gedaan wat op papier is afgesproken. Als individuele gemeenten dat gaan doen, dan verbetert dat de samenwerking direct. Zowel de samenwerking onderling, als de positionering van de regio als de samenwerking met andere verwijzers en met jeugdhulpaanbieders.	ja
22	Hoe is te realiseren dat voorkomen wordt dat er een estafette aan hulpverleners ingezet gaat worden met een tekort en verloop aan (vaak jonge, minder ervaren) jeugdhulpverleners?	Adviesraad Sociaal Domein Westerveld	De vertaling die de adviesraad geeft aan een estafette van hulpverleners is net even anders dan bedoeld is in de regiovisie. In de regiovisie gaat het over het doorplaatsen van jeugdigen; de adviesraad heeft het over personele mutaties. Dat laatste wil iedereen natuurlijk zoveel mogelijk voorkomen, maar de arbeidsmarkt is erg krap waardoor personele wisselingen niet te voorkomen zijn. Doorschuiven van jeugdigen omdat de problematiek toch niet hanteerbaar blijkt voor de jeugdhulpaanbieder kunnen we door de aanpak uit de regiovisie in de praktijk te vertalen, wel voorkomen.	nee
23	Het NJI heeft door onderzoek weten vast te stellen dat veel problemen voortkomen door toedoen van prestatiedruk van o.a. de ouders. Hoe hier mee om te gaan?	Adviesraad Sociaal Domein Westerveld	In de regiovisie hebben we aangegeven dat er vanuit een systemische benadering gekeken gaat worden naar hulpvragen van jeugdigen en hun gezin. In dat kader zal bij intensieve hulpvragen zeker ook de mogelijke prestatiedruk die jeugdigen ervaren aan de orde komen bij het opstellen van een gedragen verklarende analyse	nee
24	Is het reëel om in deze tijd te verwachten dat er meer (netwerk)pleeggezinnen worden gevonden?	Adviesraad Sociaal Domein Westerveld	We kunnen uiteraard niet met volledige zekerheid ja zeggen op deze vraag van de adviesraad. Maar we denken dat het wel een reële ambitie is; dat horen we ook van de betrokken pleegzorgaanbieders.	nee
25	Wij zijn van mening dat de regiovisie pas als beleidskader kan worden gehanteerd als de GR jeugd daadwerkelijk functioneert. Bovendien zijn wij van mening dat de regionale beleidsuitgangspunten de lokale beleidsruimte niet zouden moeten inperken	Gemeenteraad van Westerveld	De regiovisie wordt vooruitlopend op het daadwerkelijk van start gaan van de GR jeugdregio in Drenthe, voorgelegd aan de gemeenteraden om daarmee een bestuurlijk vastgesteld document te hebben dat als basis kan dienen voor de grote hoeveelheid inkooptrajecten die uitgevoerd moeten worden. Zou gewacht worden tot 1 januari 2027 voordat de inkooptrajecten worden gestart, dan zou de termijn om de zorgvormen regionaal in te kunnen kopen, veel te kort zijn.	nee
26	De voorgestelde inrichting van verwijsprocedures en het gebruik maken van instrumenten zoals het RET, Regie op plaatsing en een verklarende analyse trekken een zware wisel op de uitvoering in het lokale team. Wij zouden willen afzien van het opleggen van generieke verplichtingen aan de wettelijke verwijzers.	Gemeenteraad van Westerveld	Het door de gemeenteraad weergegeven standpunt is niet het standpunt van de grootst mogelijke meederheid van de Drentse gemeenten. Ook landelijk is gemeenten nadrukkelijk de opdracht gegeven om in het belang van jeugdigen en gezinnen gebruik te maken van bewezen effectieve instrumenten. De gezamenlijke gemeenten hebben in de regiovisie aangegeven wat in hun ogen de instrumenten zijn die we in Drenthe uniform hanteren.	nee
27	Op pagina 5 in de regiovisie wordt gesproken over onvoorwaardelijk commitment; dat vinden we een te absolute verplichting	Gemeenteraad Westerveld	Dat commitment wordt in de tekst gekoppeld aan twee uitgangspunten: (1) naast jeugdigen staan als ondersteuner en (2) inzetten op jeugdigen en hun omgeving versterken. Naar ons idee geldt voor dit commitment voor beide zaken niet dat het afhankelijk is van beschikbare middelen, personele capaciteit of wettelijke kaders.	nee
28	We vinden het belangrijk dat we lokaal autonomie behouden als het gaat om samenwerking met onze lokale partners in het voorveld en om de toegang tot ondersteuning	Gemeenteraad Coevorden	Deze autonome verantwoordelijkheden worden in de regiovisie niet ingeperkt: de regiovisie geeft aan dat er lokaal inhoud moet worden gegeven aan de door de gemeenteraad genoemde taken. Hoe dat gebeurt, is een verantwoordelijkheid van iedere individuele gemeente zelf.	ja
29	Wie bepaalt of interventies effectief zijn. Wordt dit gebaseerd op wetenschappelijke onderbouwing, praktijkervaring of voortschrijdend inzicht.	Adviesraad sociaal domein Hogeveen	Om te kunnen bepalen of interventies effectief zijn, kijken de Drentse gemeenten in eerste aanleg naar de databank over effectieve interventies van het NJI, daarnaast is het natuurlijk essentieel dat de betreffende jeugdige en/of het gezin daadwerkelijk geholpen is met de inzet van een interventie. Die laatst genoemde indicator gaat onderdeel uitmaken van de regionale monitoring rondom gespecialiseerde jeugdhulp.	nee
30	Hoe kan nabijheid worden ingevuld in een regio met grote afstanden en een beperkte hulpverleningscapaciteit?	Adviesraad sociaal domein Coevorden	Die invulling van nabijheid is inderdaad een uitdaging. Maar met bij onze regio passende criteria zullen we werk maken van nabijheid; we gaan in ieder geval op een andere manier jeugdhulpaanbieders contracteren zodat de nabijheid van daadwerkelijke hulp meer als uitgangspunt wordt gehanteerd.	nee

31	De financiële consequenties van de regiovisie zijn niet geduid. Dat bemoeilijkt een zorgvuldige beoordeling van de uitvoerbaarheid en houdbaarheid van de regiovisie	Adviesraad sociaal domein Coevorden	Dat klopt helemaal; als over financiële consequenties wordt gesproken betreft dat de investeringen die gedaan worden door individuele gemeenten in de sociale en pedagogische basis en de kosten voor de inzet van gespecialiseerde jeugdwet. Deze aspecten maken onderdeel uit van de gemeentelijke P&C cyclus en gemeenteraden bepalen of zij de gevraagde investeringen doen. Voor de Jeugdregio geldt dat voor de uitvoering van de daar belegde taken jaarlijks een begroting en jaarrekening met - verslag wordt aangeboden.	nee
32	Wij willen specifiek aangeven dat voor gemeente De Wolden de lokale koers, zoals beschreven in de Woldense Hervormingsagenda Jeugd, onze koers is rond het jeugdzorglandschap. Daar waar onze koers niet overeenkomt met de regiovisie is onze eigen koers leidend en zullen wij ook daarop sturen.	Gemeenteraad de Wolden	In de regiovisie geven de twaalf Drentse gemeenten aan wat hun gezamenlijke koers is. Zowel als het gaat om de hoofdlijnen van beleid die lokaal vertaald worden als om het specifieke beleid rondom gespecialiseerde jeugdhulp. Voor de hoofdlijnen van beleid geldt dat ook de gemeente de Wolden die vertaald in haar eigen aanpak. Zouden de regionale afspraken over gespecialiseerde jeugdhulp of overkoepelende opdrachten aan de regio, de lokale uitwerking in de weg staan, dan is dat een onderwerp om in regionaal verband met elkaar te bespreken.	nee
	Verbetersuggesties			
33	De uitwerking van een andere verwijzprocedure voor huisartsen zoals in de regiovisie is verwoord, is in strijd met de Jeugdwet en kan daarom niet worden geëffectueerd.	Gemeenteraden Borger-Odoorn, Meppel en Westerveld	De regiovisie betreft de gezamenlijke taak van Drentse gemeenten met betrekking tot gespecialiseerde jeugdhulp. De scope van gespecialiseerde jeugdhulp is bepaald in het wetsvoorstel verbetering bereikbaarheid gespecialiseerde jeugdhulp. In de Jeugdwet zijn de wettelijke verwijzers benoemd. Ook de huisartsen zijn een wettelijke verwijzer; aan die bevoegdheid wordt ook niet getornd. In de regiovisie staat de wens om met huisartsen (op lokaal niveau) afspraken te maken over onderlinge samenwerking met het lokale team rondom verwijzingen. Die gewenste verwijsprocedure kan op basis van de landelijk afgesproken handreiking over de samenwerking tussen huisartsen, jeugdartsen en lokale teams, lokaal worden vastgelegd met de individuele huisartsen of plaatselijke huisartsenvereniging. Op landelijk niveau is nadrukkelijk gepleit door de betrokken branche-organisaties om samenwerkingsafspraken te maken zodat er een nog betere garantie komt dat jeugdigen passende hulp wordt geboden. Aanvullend op deze argumentatie geldt ook dat het voor jeugdhulpaanbieders onwerkbaar is als er voor gespecialiseerde jeugdhulp geen gedragen verklarende analyse ligt en geen casusregie wordt ingevuld. Taken die de huisarts niet in kan vullen in de dagelijkse werkpraktijk. Het lokale team kan dat wel.	ja
34	Begrippen passend en echt nodig, laten ruimte voor interpretaties; wees duidelijk over wat er onder wordt verstaan en houdt rekening met rechtsbescherming en belangen van gezinnen en ouders	Adviesraad sociaal domein Aa en Hunze	De constatering die de adviesraad doet is helemaal juist. De afweging wat passend is en echt nodig, wordt door de wettelijke verwijzers gemaakt. In de regiovisie duiden we de uniforme afwegingen die gemaakt zouden moeten worden vanuit het gezamenlijke beleid van de Drentse gemeenten. Die afwegingen vinden plaats binnen de wettelijke kaders en hebben daarmee nadrukkelijk oog voor de rechtsbescherming van betrokken jeugdigen en gezinnen	nee
35	Sterke verbinding met huisarts- en schoolnabij aanbod	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	Dit is een taak voor de afzonderlijke gemeenten; gemeenten zijn vrij in hun keuzes daarbij.	nee
36	De adviesraad vraagt aandacht voor jongeren met een levenslange en levensbrede beperking	Adviesraad sociaal domein Aa en Hunze	Die aandacht is expliciet onderdeel van de opdracht aan de gezamenlijke gemeenten en daarmee aan de regio. Misschien is de opdracht onvoldoende scherp in de regiovisie verwoord; de opdracht is een wettelijke taak.	nee
37	De positie van het gezin en de leefomgeving als startpunt borgen	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	Naar ons idee is dat het fundament in de visie en ambitie die zijn vastgelegd in de regiovisie. We hebben de teksten van de regiovisie opnieuw geredigeerd en hopen dat daardoor die oriëntatie op de positie van het gezin en de directe leefomgeving duidelijker is geworden	ja
38	Wij ondersteunen het uitgangspunt van één herkenbare toegang en heldere routes. We adviseren dit ook regionaal vast te leggen.	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	Het regionaal vastleggen van de manier waarop de toegang lokaal is georganiseerd, is niet de keuze die we in Drenthe hebben gemaakt. Gemeenten zijn vrij in hun keuzes daarover.	nee
39	De aandacht voor de overgang 18-/18+ mag duidelijker in het stuk beschreven worden.	Commissie zorg en welzijn gemeente Midden-Drenthe	Die overgang blijft inderdaad een actueel onderwerp. Voor de regiovisie geldt dat de gezamenlijke gemeenten de verlengde jeugdwet als uitgangspunt nemen indien dat voor de betreffende jeugdige het beste is. Als de Jeugdwet echter niet meer van toepassing is, dan is er geen regionaal afgestemd beleid in het kader van de WMO. Voor Beschermd wonen wordt vanuit de twee coördinerende gemeenten beleid vormgegeven; de Jeugdregio is daarbij geen partner. Op lokaal niveau wordt de samenhang met volwassenen zorg en de WMO ingevuld. Dat doen gemeenten op hun eigen wijze. Via de JHRD is wel in overleg met gemeenten gewerkt aan een procedure en format voor een Toekomstplan. Het gebruik van dit plan helpt om meer en beter aandacht te geven aan de door de commissie gevraagde aanpak.	nee
40	Bij het leidende principe C mag de ambitie wel hoger worden gesteld: 75% is in onze ogen niet ambitieus genoeg	Adviesraad sociaal domein Borger-Odoorn	Wij zijn het eens met de constatering dat de ambitie die geformuleerd is nog groter zou kunnen zijn. Dat doen we in dit stadium niet omdat we niet precies weten wat het bereik onder de doelgroep nu is. Naast een ambitieuze, willen we ook een realistische doelstelling hanteren. We zullen bij de eerste tussenrapportage c.q. monitoring overwegen of we de doelstelling naar boven kunnen bijstellen.	nee
41	Voeg een risicoparagraaf toe aan de regiovisie	College van burgemeester en wethouders van Assen	Dat is gebeurd	ja

42	In de regiovisie willen we aandacht voor fraudegevoeligheid; hoe wordt gemonitord en wat is de opstelling m.b.t. de wet BIBOB	College van burgemeester en wethouders van Assen		
43	Wij pleiten ervoor om bij aanbestedingen een Bibob-toets uit te voeren en belangrijke kwaliteitseisen te stellen zoals in Twente om misbruik van zorggelden te voorkomen	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	Over de vraag of er regionaal bij de aanbesteding van gespecialiseerde jeugdhulp gewerkt wordt met een BIBOB-onderzoek, is bestuurlijk tot nu toe niet gesproken. In de regiovisie hebben we (pagina 23) een tekst toegevoegd waarin we het proces rondom ondermijning en fraudebestrijding aangeven.	ja
44	We willen graag dat in beeld wordt gebacht wat de impact is van het in de regiovisie geformuleerde beleid; ook voor partners in de lokale veld	College van burgemeester en wethouders van Assen	We begrijpen de vraag van het college. Het is alleen erg lastig om die impact concreet te benoemen. In de regiovisie geven gemeenten gezamenlijk aan wat hun beleid is en welke verwachtingen dat oplevert voor de lokale spelers (het hoofdveld). Voor de regio is het niet mogelijk om aan te geven wat de impact lokaal is: dat kan de eigen gemeente wellicht wel. Onderdeel van de kwalitatieve monitor die JHRD zal uitvragen en presenteren, is wel de impact die de regionale afspraken hebben op lokale uitvoering. De gegevens daarvoor zullen lokaal moeten worden geleverd.	nee
45	In de regiovisie zien we graag de relatie tussen de tot nu toe tot stand gebrachte transformatie, de uitkomsten van het rapport "omarm de complexiteit" en de nu voorgestelde transformatie concreet geduid	College van burgemeester en wethouders van Assen	We hebben in de inleiding een alinea toegevoegd waarin we de samenhang aangeven.	ja
46	De RCPA vraagt om bij de twee leidende principes op pagina 7 en 9 een beschrijving op te nemen wat er dan anders gaat ten opzichte van de huidige situatie. Zowel in de rol van de gemeenten, van de financier, van de verwijzer, van de jeugdhulpaanbieders en van de medewerkers. Ook wat ze niet meer gaan doen moet aandacht krijgen	Raad voor cliëntparticipatie Assen	Beide overkoepelende principes geven het verschil aan tussen de huidige en gewenste situatie. Het komt nu nog voor dat jeugdigen en gezinnen NIET in regie zijn als het om hun eigen ondersteunings en hulpvragen gaan. Het komt voor dat er geen menselijk contract en verbinding is tussen de professional en betrokken jeugdige en opvoeders. Het komt voor dat alleen naar de jeugdige wordt gekeken en die jeugdige eigenlijk als de "oorzaak" van de problematiek wordt gezien. De essentie van de door ons voorgesteld bejegening is dat naar de context van het hele gezinssysteem wordt gekeken en dat de wensen van jeugdigen en gezin als basis worden genomen voor de vraag wat nodig is aan ondersteuning en hulp. Wat niet meer zou moeten gaan gebeuren is dat zonder betekenisvol contact en het opstellen van een verklarende analyse, een verwijzing naar enige vorm van gespecialiseerde jeugdhulp plaats gaat vinden.	ja
47	De zin op pagina 16 die betrekking heeft op de rol van de JHRD is niet adequaat. Op pagina 31 wordt aangegeven waar de JHRD van is. De RCPA adviseert de zin op pagina 16 te schrappen	Raad voor cliëntparticipatie Assen	We hebben de tekst op pagina 16 in overeenstemming gebracht met het actiepunt dat op pagina 31 van de regiovisie was opgenomen	ja
48	In de schets van de bevorderlijke kringloop (pagina 23) mist de RCPA het element kwaliteit.	Raad voor cliëntparticipatie Assen	Wij hebben de afbeelding aangepast en aangegeven dat we naast kosten en aanbod, ook monitoren op kwaliteit	ja
49	De gemeenteraad vraagt om het leerrecht expliciet in de regiovisie op te nemen. In de leidende principes zou daarom vastgelegd moeten worden dat iedere jeugdige recht heeft op een ononderbroken ontwikkeling en onderwijsdeelname. In de uitvoeringsagenda zou daarom structurele samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp een plek moeten krijgen en in de monitor moeten indicatoren voor onderwijscontinuïteit worden opgenomen.	Gemeenteraad Coevorden	We hebben het leidende principe verwerkt in de definitieve versie van de regiovisie	ja
50	In de definitieve regiovisie verwachten we concrete en meetbare resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen voor de verschillende partners in het jeugdzorglandschap.	Gemeenteraden van Hoogeveen, Emmen en de Wolden	Door de andere indeling van de regiovisie en de aanscherping die er is doorgevoerd zijn we naar onze mening tegemoet gekomen aan het verzoek van de gemeenteraad. De concrete uitwerking zal in het uitvoeringsplan plaatsvinden. Om scherpe inspannings- en resultaatverplichtingen te kunnen vastleggen, is overleg met jeugdaanbieders noodzakelijk. Over de uitwerking informeren wij de gemeenteraden vanuit de JHRD.	ja
51	We hebben een concreet tekstvoorstel om aan te vullen in het onderdeel ambitie: ons streven is dat in 2030 geen kind de buurt uit gaat als er hulp ingezet moet worden	Gemeenteraden van Hoogeveen en de Wolden	Dit tekstvoorstel zullen we niet overnemen. Voor de gespecialiseerde jeugdhulp is dit een niet realistische ambitie. De zorgvormen die vallen onder het begrip gespecialiseerde jeugdhulp kunnen alleen betaalbaar en rendabel beschikbaar blijven, als ze niet in iedere buurt , wijk of dorp mogen worden geboden. Natuurlijk streven we naar een aanbod in de leefwereld van jeugdigen en hanteren we passende afstandscriteria, maar de ambitie om niemand de buurt uit te laten reizen voor passende hulp is niet realistisch zeker niet als het gaat om intensieve vormen van verblijf.	nee
52	De ASD vindt de term normaliseren stigmatiserend en stelt voor dat begrip te vervangen door "mee kunnen doen in het dagelijks leven en de samenleving".	Adviesraad sociaal domein Coevorden	Het begrip normaliseren is een algemeen geaccepteerde omschrijving. Lector Dr. R. Gilsing van de Haagse Hogeschool noemt het een wonderwoord: iedereen gebruikt het begrip en vindt het een belangrijk aspect, maar een éénduidige omschrijving ontbreekt. De door de adviesraad gebruikte nadere duiding past heel goed in de bedoeling van normaliseren. Of deze vertaling een duiding is die in Coevorden wordt gehanteerd is ons niet bekend. Wij gebruiken het begrip als wonderwoord: de precieze invulling is een lokale taak en verantwoordelijkheid.	nee

53	De adviesraden hebben de ervaring dat goede beleidsplannen blijven steken als ze concreet vertaald moeten gaan worden; om die reden vragen de adviesraden om meer uitwerking als het gaat om regie, om aanbestedingen, om monitoring, om indicatoren, om effectiviteit van ingezette gespecialiseerde jeugdhulp, om regionale verantwoordelijkheden en om en heldere governance	Seniorenraad, Partipatieraad en WMO raad Emmen	Wij denken dat we sommige onderwerpen nu al hebben benoemd en uitgewerkt. In de aangescherpte versie is dat o.i. nog beter gebeurd. Zeker in het op te stellen uitvoeringsplan bij deze regiovisie zullen we de gevraagde concretisering invullen. Wij stellen het zeer op prijs dat de adviesraden in Emmen willen meedenken bij die concretisering.	nee
Aansluiting tussen regionaal beleid en lokale praktijk				
54	Naar onze mening moet de regiovisie wel, waar mogelijk, aansluiten bij de, in Tynaarlo, reeds vastgestelde Kind en Jeugdvisie en de vastgestelde nota Armoede en Schuldhulpverlening. Een integrale aanpak in de hele jeugdketen is essentieel	Adviesraad sociaal domein Tynaarlo	De aansluiting tussen regionaal en lokaal beleid is cruciaal. Dat blijkt ook uit het feit dat wij als gezamenlijke gemeenten het NJI model (pagina 8 regiovisie) hanteren als denkkader. Ten aanzien van het regionale beleid hebben de gezamenlijke Drentse gemeenten in de regiovisie hun uitwerking weergegeven. Op hoofdlijnen past dat beleid bij het individuele lokale beleid. De finetuning van het lokale beleid conform de regionale uitgangspunten, is een lokale verantwoordelijkheid. Individuele gemeenten zullen die aansluiting inhoud geven. Indien de aansluiting niet tot stand komt, blijkt dat uit de (regionale) monitoring en zal besproken worden in de jeugdregio wat te doen met die situatie op basis van de kwalitatieve monitor die opgesteld gaat worden.	nee
55	Aandacht houden voor aansluiting van regionale aanpak en lokale aanpak	Gemeenteraad Aa en Hunze		
56	Er staat in het stuk dat aangesloten wordt bij lokaal, maar nog onvoldoende op welke wijze samengewerkt wordt tussen regionaal en lokaal.	Commissie zorg en welzijn gemeente Midden-Drenthe, gemeenteraad Coevorden		
57	Heldere afspraken te maken over rolverdeling, mandaat en informatie-uitwisseling tussen lokaal en regionaal niveau	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe		
58	De gemeenteraad vindt het belangrijk dat expliciet beschreven wordt wie (gemeenten onderling, de jeugdhulpaanbieders. de inkooporganisatie maar ook tussen de individuele gemeente en haar inwoners) waarvoor verantwoordelijk is en wie waarop kan worden aangesproken.	Gemeenteraden Meppel en Hogeveen		
59	Periodiek rapporteren over de aansluiting tussen regionaal en lokaal	Gemeenteraad Aa en Hunze	We zullen in de kwalitatieve monitor die elke twee jaar (in 2026 voor het eerst) zal worden gepresenteerd expliciet op die aansluiting ingaan. In het inhoudelijke jaarverslag dat de GR jeugd jaarlijks zal presenteren besteden we zeker ook aandacht aan de aansluiting tussen regionaal en lokaal beleid.	nee
60	De uitwerking van de Jeugdhulpregio vraagt een sterk samenspel tussen lokale en regionale aanpak en acties. Het kan niet zonder elkaar. Om regionaal de beoogde resultaten te behalen, dient in elke gemeente en binnen elke GI de bijdrage te worden geleverd. Dit betekent dat er een goede samenwerking nodig is tussen gemeenten, partijen en de jeugdhulpregio	Gemeenteraad Emmen	Die samenwerking is inderdaad een belangrijke voorwaarde om het in de regiovisie geformuleerde beleid kans van slagen te bieden. Vanuit de regio zetten we daar nadrukkelijk op in en de gfezamenlijke gemeenten hebben individueel ook aangegeven de afstemming inhoud te zullen geven.	nee
Ervaringsdeskundigheid				
61	Verduidelijk de definitie en uiteindelijke rol van ervaringsdeskundigheid	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	We hebben de definitie verwerkt in de begripsbepalingen (bijlage 2) van de definitieve regiovisie	ja
62	Formele betrokkenheid van jeugdigen, ouders en ervaringsdeskundigen in uitwerking en monitoring borgen	Commissie zorg en welzijn gemeente Midden-Drenthe	Dat zullen we zeker doen; in de kwalitatieve monitor wordt expliciet gevraagd naar de betrokkenheid van jeugdigen, ouders en ervaringsdeskundigen	nee
63	Hoe meten we of de stem van jeugdigen/ ervaringsdeskundigen, in zowel vorming als uitvoering van de regiovisie, echt gehoord worden?	College van burgemeester en wethouders van Assen	We meten de stem van jeugdigen en ervaringsdeskundigen in kwalitatieve zin als onderdeel van de kwaliteitsmonitor jeugd. Dit is echter niet/slecht te kwantificeren informatie. Het beantwoorden van deze vragen vraagt een zelfkritische houding van de afzonderlijke gemeenten.	nee
64	We zien graag terug hoe ervaringsdeskundigen concreet bij de uitvoering van de regiovisie worden betrokken	College van burgemeester en wethouders van Assen	Bij de uitwerking van de uitvoeringsagenda die bij de regiovisie hoort, zal voor rode draden uit de regiovisie een structuur worden opgezet. Waarin ook ervaringsdeskundigen een rol en positie hebben.	ja
65	Borg ervaringsdeskundigheid structureel; betrek ouders en jongeren blijvend	Adviesraad sociaal domein Coevorden		
Monitoring				
66	We missen m.b.t. monitoring een essentieel onderdeel en dat is hoe inzicht wordt verkregen hoe de hulpvrager (kind en ouders/gezin) de interventies ervaart.	Adviesraad sociaal domein Tynaarlo	Dit is een vraag die zeker als onderdeel van de kwaliteitsmonitor jeugdkomt. De beantwoording van dergelijke vragen vraagt een zelfkritische houding van de afzonderlijke gemeenten en de uitkomst wordt gepresenteerd in het verslag kwaliteitsmonitor. We zullen ervaringen van aanbieders en hun cliëntervaringsonderzoeken meenemen in de kwaliteitsmonitor Jeugd	De vragen die gesteld worden over monitoring, betreffen één van de rode draden in onze regionale opdracht die we (de JHRD) samen
67	De gemeenteraad vraagt aandacht voor meetbaarheid, monitoring en controle van de gespecialiseerde jeugdhulp; een suggestie is om ook naar ervaringen van ouders en gezinnen te vragen en gebruik te maken van een feedbackloope	College van burgemeester en wethouders van Assen		
68	Wij adviseren om vooraf duidelijke prestatie-indicatoren vast te leggen, gekoppeld aan een nulmeting. Door periodieke monitoring en evaluatie ontstaat dan zicht op de effectiviteit van het ingezette beleid	Participatieraad Assen		

69	Is het misschien goed om een kennisinstituut te betrekken bij de inrichting van monitoring? Het gaat om elementen zoals werken vanuit de bedoeling en normaliseren; begrippen die lastig te meten zijn.	Gemeenteraad Meppel	Er wordt gewerkt aan de samenwerking met de Datawerkplaats Drenthe om heldere en navolgbare determinanten en paramters te formuleren.	met jeugdigen, ervaringsdeskundigen, gemeenten en aanbieders verder vorm zullen geven. In de loop van 2026 zullen de betreffende voorstellen aan het beleidsoverleg en het ABO jeugd worden gepresenteerd. In het jaarverslag 2026 zal worden stilgestaan bij ervaringen en de eerste indrukken die uit de kwalitatieve monitor en de financiële monitor naar voren komen.
70	Structureel inzicht te geven in toegang, doorstroom en uitstroom	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	Dit is onderdeel van de ontwikkeling van regiobrede monitoring.	
71	Transparantie in regionale en lokale kosten en effecten	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	Dit inzicht is te geven (kosten), dit vraagt om commitment om de lokale kosten te delen. De vertaling naar effecten is een kwalitatieve slag die hoort bij het lerende en ontwikkelende effect van monitoring volgens de cylus van data/duiden/dialog/doen. Met de wethouders jeugd en de financials sociaal domein is afgesproken dat regionaal een benchmark wordt opgezet die aansluit bij de vraag de landelijk door de commissie van Ark gesteld zal gaan worden. De benchmark is beschikbaar met de gegevens vanaf 2026.	
72	Centrale coördinatie en data-uitwisseling zijn nuttig om inzicht te krijgen in capaciteit, wachttijden en complexe casuïstiek, maar het document geeft onvoldoende duidelijkheid over hoe privacy wordt gewaarborgd. Wij adviseren om vooraf een privacy- en dataprotocol op te stellen.	Participatieraad Assen	Dat zal gebeuren	
73	Fundamenten voor de regiovisie zijn: beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid. Hoe gaat dit gemeten worden?	Adviesraad Sociaal Domein Westerveld	Hieraan liggen verschillende (data) bronnen ten grondslag. Ieder fundament vraagt een ander en gedetailleerd antwoord. De informatie en bronnen zijn voorhanden, meetbaarheid vraagt om kwalitatieve analyse en is onderdeel van de brede scope rond monitoring.	
74	In de regiovisie is niet beschreven waar en wat extra kosten zijn, of waar verminderen deze. Er wordt geen meetstructuur beschreven; dat zou wel moeten	Adviesraad Sociaal Domein Westerveld	Deze vraag sluit aan bij de vraag die als 71 is weergegeven. In de financiële benchmark worden de kosten (in een meerjarig persoectief) gepresenteerd.	
Professionals en leren en ontwikkelen				
75	De adviesraad vraagt aandacht voor de structurele ontwikkeling van professionals, zodat zij de ruimte en tijd krijgen om te blijven leren en voldoende flexibel te zijn om maatwerk te kunnen leveren	Adviesraad sociaal domein Aa en Hunze	Dit is inderdaad erg belangrijk, maar vooral een taak voor de afzonderlijke werkgevers. Via de jeugdhulpregio wordt ingezet op leren en ontwikkelen via de kenniswerkplaats Noord-Nederland en via de JHRD-dagen	nee
76	We dringen er op aan om de zorgverlener vanuit professionele autonomie te laten werken	Adviesraad sociaal domein Tynaarlo	De oproep die de adviesraad doet, is een oproep aan werkgevers. Er geldt voor hen de norm van verantwoorde werktoedeling en in de norm staat professionele autonomie centraal.	nee
77	Borg structurele reflectie en lerend werken (ook met jongeren en ouders) en investeer in kennisdeling tussen aanbieders en verwijzers	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	Vanuit de JHRD doen we dat: we zijn in gesprek met de twee andere regio's in Noord Nederland om een gezamenlijke werkplaats op te zetten. Wij nodigen betrokkenen van harte uit om deel te nemen aan nu al bestaande reflectiebijeenkomsten .	zie opm bij feedback 79 - 81
78	In de regiovisie staat dat er wordt ingezet op training van professionals; dat is in onze ogen te mager. Er moet ingezet worden op deskundigheid als het gaat om regie, samenwerken en jeugdigen centraal te stellen.	Gemeenteraad Meppel	Het statement van de gemeenteraad is duidelijk. De benoemde deskundigheidsbevordering is primair een taak voor de betrokken organisaties. Vanuit de Jeugdregio zullen wij zorgen voor informatiemateriaal zodat duidelijk is wat wordt verwacht met betrekking tot regie, samenwerking en de jeugdige centraal stellen.	nee
79	Lerend werken is een belangrijk principe, maar lastig te realiseren binnen een systeem dat van nature bureaucratisch is. Het vraagt om flexibiliteit, ruimte voor experimenten en een cultuur waarin fouten mogen worden gemaakt en worden benut voor verbetering. Daarom stellen wij voor een regionale leer- en ontwikkelagenda op te stellen, waarin praktijkervaringen systematisch worden verzameld en gedeeld	Participatieraad Assen	Zie onze reactie op feedbck nummer 77; op het moment dat duidelijk is dat die kenniswerkplaats er komt, zullen we de concrete uitwerking ter hand nemen en met ervaringsdeskundigen, jeugdigen, verwijzers en jeugdhulpaanbieders	Het inrichten van een regionale kenniswerkplaats en een regionale leer- en ontwikkelagenda, pakt het regioteam op parallel aan de duidelijkheid over de aanvraaag bij ZonMW voor een subsidie voor de kenniswerkplaats Noord Nederland.
80	Vanuit de gemeente Hoogeveen roepen we op om dit in samenhang te doen met de lokale netwerken en om hier ruim aandacht voor te hebben.	Gemeenteraden Hoogeveen en de Wolden	De suggestie van beide gemeenteraden nemen we mee als we aan de slag gaan met de uitwerking van de regionale kenniswerkplaats.	
81	De raad beseft dat een nieuwe inrichting vraagt om een fundamentele heroriëntatie op waarden, relaties en vakmanschap. Wij adviseren daarom om te komen tot een Drents lerend netwerk.	Gemeenteraad Emmen	Zie onze reactie op feedbck nummer 77; op het moment dat duidelijk is dat die kenniswerkplaats er komt, zullen we de concrete uitwerking ter hand nemen en met ervaringsdeskundigen, jeugdigen, verwijzers en jeugdhulpaanbieders	
Uitvoeringsagenda i.c. implementatieplan				
82	De adviesraad vraagt om bij alle beleidskeuzes en uitvoeringsstappen steeds de kernvraag centraal te stellen: "Doen we recht aan het kind?" en de monitoring niet te beperken tot financiële monitoring	Adviesraad sociaal domein Aa en Hunze	Dit advies vullen we in. De regiovisie en de uitwerking hiervan heeft als doel jeugdigen en gezinnen te ondersteunen waar nodig en hen recht te doen. Het advies en zal dan ook worden meegenomen in de verdere uitwerking.	
83	De adviesraad vraagt om concrete wachttijdnormen en meetmomenten op te nemen in de regiovisie en afspraken te maken over tijdelijke ondersteuning tijdens de wachttijden	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	In het uitvoeringsplan zal deze expliciete uitwerking volgen. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke eisen (wet verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg)	
84	De adviesraad verwacht een concrete uitwerking van de thema's normaliseren, waarborgen van expertise, capaciteit (volume) en nabijheid van voorzieningen in de uitvoeringsagenda behorende bij de regiovisie	Adviesraad sociaal domein Borger-Odoorn	In het uitvoeringsplan van de regiovisie zal zeker aandacht besteed worden aan de genoemde thema's. Deze thema's zijn complex en raken ook het voorliggende gemeentelijke beleid en de lokale uitvoeringspraktijk van de afzonderlijke gemeenten. Dit maakt dat er samen met de gemeenten besproken moet worden welke thema's vragen om lokale en/of regionaal borging.	

85	Het begrip ‘normaliseren’ blijft in de regiovisie vaag en vraagt om een duidelijke operationalisering. Wat betekent normaliseren in de praktijk?	Participatieraad Assen	In het uitvoeringsplan van de regiovisie is normaliseren een belangrijk thema. Dit raakt echter ook het voorliggende gemeentelijke beleid en de lokale uitvoeringspraktijk van de afzonderlijke gemeenten. Dit maakt dat er samen met de gemeenten besproken moet worden welke thema's vragen om lokale en/of regionaal borging.	De zienswijzen die ingebracht zijn en die betrekking hebben op het uitvoeringsplan, zijn criteria die we zullen gebruiken bij het verder uitwerken van het uitvoeringsplan. We zorgen er voor dat de inbreng in de zienswijze procedure zichtbaar wordt en ook de concrete vertaling vande genoemde aspecten in het uitvoeringsplan wordt benoemd.
86	Voordat wordt gestart met het meer inhoudelijk uitwerken van de regiovisie, is het van groot belang om eerst het stakeholderlandschap volledig in kaart te brengen. Zo kan de implementatie doelgericht en efficiënt worden vormgegeven.	Participatieraad Assen	Dit is onderdeel van het uitvoeringsplan en zal dus worden meegenomen.	
87	Wij adviseren om bij de implementatie expliciet te toetsen of de nieuwe aanpak daadwerkelijk bijdraagt aan vereenvoudiging en geen extra bureaucratisering als gevolg heeft	Participatieraad Assen	Het uitvoeringsplan zal in gezamenlijkheid (met o.a. de uitvoering) worden opgesteld en uitgewerkt.	
88	In de visie wordt niet expliciet gesproken over structurele onderbezetting, terwijl dit wel een groot risico vormt voor de uitvoerbaarheid van de plannen. Personeelskrapte in de jeugdhulpsector is een bekend en groeiend probleem, dat niet alleen leidt tot langere wachttijden, maar ook tot discontinuïteit in hulpverlening en een hogere werkdruk voor professionals. Dit kan de kwaliteit van zorg ernstig ondermijnen en staat haaks op de ambitie om jeugdige, passende ondersteuning te bieden. Wij stellen voor dit risico expliciet te benoemen en een plan op te stellen.	Participatieraad Assen	De arbeidsmarktproblematiek wordt herkent. Deze problematiek vraagt om een brede aanpak en zal niet als expliciet onderdeel vanuit de regiovisie worden opgepakt. Wel zal dit meegenomen worden als risico binnen de uitwerking en dienen acties vanuit het uitvoeringsplan getoetst te worden op haalbaarheid.	
89	Wij adviseren om een clieëntenraad in te richten waarin zowel de huidige cliënten la servaringsdeskundigen zitting hebben. Deze raad moet een formele rol krijgen bij beleidsontwikkeling, evaluatie en besluitvorming	Participatieraad Assen	Er is binnen het uitvoeringsplan aandacht voor ervaringsdeskundigheid. In welke vorm dit geborgd gaat worden zal in gezamenlijkheid worden besloten.	
90	Wij adviseren om een financiële impactanalyse op te stellen waarin duidelijk wordt: • Welke investeringen nodig zijn in de aanloopfase en hoe deze worden gedekt; • Wanneer structurele besparingen worden gerealiseerd en wat de verwachte omvang daarvan is; • Welke risico’s bestaan bij tegenvallende besparingen of stijgende vraag naar hulp; • Scenario’s voor verschillende uitkomsten, inclusief een worst-case scenario.	Participatieraad Assen	Binnen het uitvoeringsplan zal er gekeken worden naar een financiële impactanalyse. Het is echter van belang om te benoemen dat ook het uitvoeringsplan uit verschillende onderdelen bestaat (en vervolgens weer uit verschillende acties). Om goed grip te krijgen op de financiële gevolgen zal een dergelijke analyse op verschillende niveau's gemaakt moeten worden en zal dit ook verschillende vormen kunnen krijgen.	
91	De regiovisie kent sterke leidende principes; de concretisering blijft echter achterwege. Het is van belang dat vertaling in contractering, monitoring en concrete werkafspraken plaatsvindt.	Adviesraad sociaal domein Coevorden		
92	We zijn als adviesraden enthousiast over het visiedocument. Hoewel de visie sterke leidende principes benoemt, blijft de uitwerking abstract. Hoe worden deze principes vertaald naar werkafspraken, monitoring en aanbesteding? Zonder toetsbare voorbeelden en indicatoren is dit visiedocument wat de adviesraden betreft onvoldoende en onvolledig. Het is weliswaar een visiedocument, maar als adviesraden willen we ook een visie op onderwerpen als bijvoorbeeld de verdere uitvoering, monitoring, governance structuur en eigenaarschap.	Seniorenraad, Partipatieraad en WMO raad Emmen		
93	In de regiovisie staan mooie ambities beschreven, maar het is niet elke keer terug te vinden wat de huidige situatie is en waar concreet naar toegewerkt wordt.	Adviesraad sociaal domein Noordenveld		
94	De gemeenteraad wil in het verdere proces geborgd zien dat de gemeenteraden in positie blijven en actief worden betrokken bij de uitvoering	Gemeenteraad Emmen	De gevraagde positionering van de gemeenteraad rondom de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp is een oproep aan de individuele colleges: zij kunnen er voor zorgen dat zij hun gemeenteraden actief betrekken bij de uitvoering. In het Jeugdregio wordt gewerkt met een AB, een DB en per thema werkgroepen waarin gemeenten op uitvoerend of beleidsniveau participeren.	nee, in het raadsvoorstel dat bij de regiovisie is opgesteld wordt ingegaan op de positie van de gemeenteraad.
Overige opmerkingen				
95	De adviesraad vraagt aandacht voor meerjarige borging van beleid (ook op lokaal niveau) en wil graag inzicht in de te ondernemen stappen	Adviesraad sociaal domein Aa en Hunze	Dit is een taak voor de afzonderlijke gemeenten; de adviesraad kan daarop in overleg en vanuit haar toezichthoudende positie invulling geven richting college van burgemeester en wethouders.	nee
96	De adviesraad adviseert een transitiebudget te reserveren om verschuiving van zware naar lichte ondersteuning mogelijk te maken	Adviesraad sociaal domein Midden-Drenthe	Dit is een advies aan het eigen college.	nee

97	Het vervolgproces om tot een vastgestelde regiovisie te komen vinden we ingewikkeld. Zeker als er heel tegengestelde meningen naar voren komen in de zienswijzeprocedure verwachten wij een procesvoorstel om zo de inbreng van gemeenteraden te kunnen borgen	College van burgemeester en wethouders van Assen	We kunnen op basis van de ingediende zienswijzen stellen dat er nauwelijks tegengestelde meningen zijn over de inhoud van de regiovisie. Eén onderwerp vraagt om bestuurlijke besluitvorming. Dat onderwerp (een ander verwijsproces voor huisartsen) agenderen we expliciet voor het ABO jeugd en met dat standpunt wordt de regiovisie ingevuld. We hopen met de betrokkenheid van de wethouders jeugd tot een gedragen compromis voor alle twaalf gemeenten te kunnen komen.	nee
98	De RCPA stelt voor om in de transformatieperiode extra budget vrij te maken en dat budget dan in te zetten om in de dagelijkse uitvoering keuzes te kunnen maken zoals in de regiovisie worden verwacht.	Raad voor cliëntparticipatie Assen	Dit is een advies aan het eigen college.	nee
99	Herstel de beschikbaarheid van respijtzorg	Gemeenteraad Westerveld	De beschikbaarheid van respijtzorg is een zogenoemde "voorliggende voorziening" die door de gemeente zelf beschikbaar moet worden gemaakt. Zo is dat in de inkoopprocessen rondom pleegzorg en gezinshuizen vastgelegd.	nee
	M.b.t. inkoopvoorwaarden (geen onderwerp voor een regiovisie, maar wel goed om te onthouden)			
100	We verzoeken u met klem om toe te zien dat er door zorgaanbieders zorgvuldig wordt om gegaan met de geldende arbeidsvoorwaarden voor de werknemers van deze organisaties	Adviesraad sociaal domein Tynaarlo	Via ons regionale contractmanagement is aandacht voor beide aspecten. En in inkoopdocumenten worden aan jeugdhulpaanbieders opgeroepen om zowel de CAO-verplichtingen als de beroeps- en gedragscodes na te komen.	nee
101	We pleiten voor meer en structurele controle op pleeggezinnen	Adviesraad sociaal domein Tynaarlo	Het toezicht en de controle op pleeggezinnen is op basis van inkoopvoorwaarden, belegd bij de pleegzorgaanbieders: zij screenen en begeleiden pleegouders. De contractmanagers vanuit de inkoopregio's toetsen of pleegzorgaanbieders hun taken daadwerkelijken kwalitatief goed invullen. Op dit moment overwegen we niet om meer controle in te gaan zetten.	nee
102	Waar ligt de regie vanaf het begin van de hulpverlening en kan die regietaak verschuiven?	Gemeenteraad Meppel	In de dagelijkse praktijk wordt onderscheid gemaakt tussen behandelregie en casusregie. De casusregie ligt bij de verwijzer naar gespecialiseerde jeugdhulp: de casusregisseur heeft immers het eerste contact gelegd en kent de jeugdigen en het betrokken gezin. Het is belangrijk (zo blijkt uit wetenschappelijk onderzoek en uit case-reviews) om de casusregisseur lang betrokken te houden bij het betreffende gezinssysteem. De rust en bekendheid die dat geeft zijn meer dan helpend om een hulpverleningstraject goed te laten verlopen. De behandelregie betreft de inhoud van het ingezette hulpverleningsproces, de onderlinge verbindingen en volgorde. Veelal wordt die regie ingevuld door een klinisch psycholoog of psychiater	nee
103	Maak expliciet hoe de zorg buiten kantooruren beschikbaar is	Gemeenteraad Westerveld	Als onderdeel van de landelijke opdracht om regionaal voor voldoende crisisvoorzieningen te zorgen, wordt nu gewerkt aan een inkoopproces voor voldoende ambulante en verblijfsvoorzieningen in crisisituaties. Via Spoed4Jeugd Drenthe is al voorzien in crisisinterventies buiten kantoor tijd, maar er wordt een inkoopproces ingericht voor crisisvoorzieningen. De bedoeling is dat de inkoopprocedure aan het einde van 2026 is afgerond	nee